

“ONE IS NOT BORN, BUT RATHER BECOMES A WOMAN.” “KADIN DOĞULMAZ, OLUNUR”

Eylem Ölmezođlu
EMO Denizli Şubesi

Simone De Beauvoir'ın teorisinin temel formülü olan bu cümleyi (Kadın doğulmaz, olunur) tam olarak yanlış demesem de eksik yorumlamış olduğumu yenice kavıyorum. Kafamda hep kadın olmanın doğduğumuz andan itibaren bizim yaptıklarımızla ve yaşadıklarımızla bağlantılı olduğu, zaman içerisinde dönüşerek kadınlığımızı kendimizin şekillendirdiği, dolayısıyla geleceğimize odaklı biçimlenen bir kavram olduğu vardı.

Fakat konu hakkında sayfalarca okuduktan sonra anladım ki aslında “ebedi kadınlık” miti, bir tarihsel geçmişten besleniyor. Simone De Beauvoir, kadın olmanın sadece doğa gereği ya da başka bir ifadeyle biyolojik bir gerçeklik olarak tanımlanamayacağını, kadınlığın temel belirleyicisinin aslında belli bir tarihsel süreç olduğunu, medeniyet tarihi ile birlikte geçmişten gelen bu kadınlık kavramının devamındaysa her kadının kendi kişisel tarihinin ürünü olarak kadınlığını yeniden şekillendirdiğini anlatıyordu. Yani işin içinde sadece gelecek değil, geçmiş

ve sürmekte olan şimdiki zaman da vardı. Anlayacağınız bildiğimiz biyolojik cinsiyet eşit değildir toplumsal cinsiyet ve bununla birlikte toplumsal cinsiyetin kökeni nedir mevzusunun temeli.

Karışık görünüyor belki ama özünde tarihsel materyalizmi çok iyi bilen bir kuramcının kadınlığı da bu tarihsel bağlamında değerlendirmesi ve böylesi bir varoluşçu bakışı geliştirmesi çok ilham verici, hele ki 1950'ler dünyasında.

İçinde bulunduğumuz “kadınlık” durumumuz, şu anki konumuna pek çok tarihsel süreçten geçerek geldi. Biyolojik cinsiyet ile toplumsal cinsiyet ayrımının da temel belirleyicisi bu süreçler zaten. Tarihin hangi sahnesinde, ne şekilde bir şey yapsaydık durum farklı olurdu bunu hep merak ediyorum. Şu an içinde bulunduğumuz alem erkeklerin ütopyası olabilir mi? Peki aynı tarihsel süreçlerden geçtiğimiz halde erkeklerin ütopyası nasıl oldu da bizim distopyamıza dönüştü?

Şundan on yıl öncesine kadar yüreğimize su serpen “ataerki dönemden önce anaerki vardı” iddiasının da sadece üç beş klandan ibaret bir mit olduğunun ortaya çıkmasıyla birlikte bir kez daha “hayaller anaerki, gerçekler babaerki” noktasına geri döndük.

Günümüz kadın hareketinde “sokağa çık” mottosunu kendimize slogan edindiğimiz gibi, belki yarım milyon yıl önce “mağaradan çık” sloganını da bangır bangır atmalıydık ve çıkmalıydık da. Fazlaca makro bir analiz olacak ama ben açıkçası kadının toplayıcı, erkeğin avcı olduğu iş bölümünden sonra sürecin iflah olmadığını düşünüyorum. Bana kalırsa bizi bu homoerectuslar harcadı hemşire. Biraz radikal gelebilir -ki ne sakıncası var- erkeğin avlama, öldürme, kan akıtma dolayısıyla hayatta kalma yetilerini geliştirmesinin, ona kadınlar üzerinde yüzyıllar süren bir iktidar hakkı tanıdığına inanıyorum.

Bunun yanı sıra öldürmek yerine yaşatmayı seçerek özellikle ortaçağ ve rönesans döneminde hekimlikte büyük ilerleme kat eden kadınların cadı avlarına kurban edilmesi de tarih boyunca iktidarın yaşatmak değil öldürmek üzerine kurulu bir güç dengesine bağlı olduğunu gösteriyor. Bu yüzden iddiam o ki vejetaryen bir paleolitik dönem mümkün olsaydı ya da zamanında avcı kadınlar olsaydı şu an bambaşka bir şeyi konuşuyorduk.

Hekimlik konusu geçtiğimiz günlerde, dünyaya feminist pencereden bakan internet sitesi Çatlak Zemin’in Tarihimizden bölümünde yayınlanan bir yazıyı aklıma getirdi. İngiltere’de 1800’lerde tıp eğitimi almak isteyen Sophia Jex-Blake, tek kadın için üniversitede düzenleme yapamayız diyen yönetime karşı gazete ilanı ile hekim olmak isteyen kadınları örgütlemiş ve “Edinburg Yedilisi” diye anılan bu kadınlar, akademik başvurularını kabul ettirene kadar uğraşmışlar. Mücadelenin böyle hayat verenine ne denilse az.

Velhasıl kadınlık tarihi haksızlıklarla başladı, binlerce yıl eşitsizlik içinde acıyla ve sömürüyle devam etti ve adaletsiz bir şekilde yazıldı. Ancak tarihimiz, son iki yüz yıldır kadınların hakkı olanı istemesi ve almak için mücadele etmesiyle bambaşka bir yere evrildi ve bu mücadeleciler geçmiş şu an bizim en büyük güç kaynağımız.

Feminist harekete katkı sunan kadınların yazdıklarına, yaptıklarına, kuramlarına bakınca bugün hala ne denli haklı olduklarını ve günümüz mücadelesine nasıl da ışık tuttıklarını görüyoruz. Bu tarih, önce yasalar önünde eşitlik mücadelesi ile başladı; kadının hane içindeki görünmez emeği, ayrımcı iş ve ücret politikaları, doğum kontrolü ve kürtaj yasağı karşıtı eylemlilikler, beden politikaları gibi topyekün bir mücadele hattından sonra var ettiği kadın dayanışması ile birlikte çok ileri bir noktaya geldi.

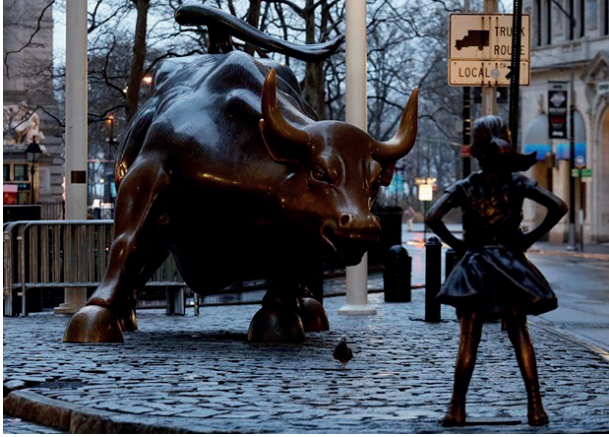
Kadınlar artık susmuyor!

Bu anlamda geçtiğimiz yıla bir göz atacak olursak 2017’nin tüm dünyada ve ülkemizde dahi, direnen kadınların yılı olduğunu net bir şekilde görürüz. Köşe başı örneğe bakalım; Amerika Başkanı seçilen ve cinsiyetçi söylemleri ile kadınların büyük tepkilerine neden olan Donald Trump aleyhine 57 ülkede 600 kentte eylem yapılmış ve bu eylemlere toplamda 5 milyon kadın katılmış.

2017’nin bir başka simgesi de cinsiyet eşitsizliğine ve kadın yönetici azlığına dikkat

çekmek için borsanın kalbi olan Wall Street'e bir haftalığına diye yerleştirilen "Korkusuz Kız" heykeliydi. New Yorklu kadınların başlattığı imza kampanyası sonrası yerinde kaldı ve yılın bana göre en gülümseten anlarından biri oldu.

Hele ki Twitter'da kadınların yaşadıkları cinsel taciz olaylarını anlattıkları bir "metoo" etiketi vardı ki yıla damgasını vurduğu gibi 2018'e kadar süren bir dalgaya dönüştü. Ve dahası da gelecek gibi. Bizim ülkemizin direnişçi canım kadınları da "OHAL" demedi "bu hal" demedi sokakları hiç boş bırakmadı. Bütün yaratıcılığı, özgünlüğü, isyanı ve dayanışmacı ruhuyla "Kadın doğulmaz, olunur" sözünü hep beraber yaşadık ve yaşattık.

8 Mart'a Giderken;

Tüm hareket ve akımların mücadele tarihlerinde sembol günleri vardır, bedel ödeyen nicelerine adadıkları. Kadının varoluş mücadelesinin de

en önemli günlerinden biri 8 Mart 1857. New York'ta ağır çalışma koşullarında düşük ücretle çalıştırılan kadınların greve gitmesi ve fabrikada çıkan/çıkarılan yangın sonucu 129'unun hayatını yitirmesi ne ilk bedeldi ne de son olacak.

Bugün hala daha güvencesiz ve düşük ücretle çalıştırılan, bir servis aracı bile reva görülmediği için taşındıkları traktör kasalarında hayatlarını yitiren, önlem alınmadığı için fabrikalarda iş kazası adı verilmiş iş cinayetlerinde can veren, sosyal güvencesi olmadığı için tedavi göremeyen, kendi hayatını savunduğu için katledilen, tacize uğrayan, çocuk yaşında hamile kalıp hastane köşelerine atılan ve bir hastane kaydı bile hor görülen, konuşamayan konuşturulmayan ve şairin de dediği gibi "sanki hiç yaşamamış gibi ölen" nice kadınların anısına mücadele ve dayanışma umutlarıyla, hepimizin Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Heraus mit dem Frauenwahlrecht
FRAUEN-TAG
8. MÄRZ 1914

Den Frauen, die als Arbeiterinnen, Mütter und Gemeindegliedern ihre volle Pflicht erfüllen, die im Staat wie in der Gemeinde ihre Stimmern entrichten müssen, hat Doreingenommenheit und reactionäre Gesinnung das volle Staatsbürgerrecht bis jetzt verweigert.
Dieses natürliche Menschenrecht zu erkämpfen, muß der unerschütterliche, feste Wille jeder Frau, jeder Arbeiterin sein. Es darf es kein Ruhen kein Nachgeben geben. Kommt daher alle, ihr Frauen und Mädchen in die ant

Samstag den 8. März 1914 nachmittags 3 Uhr stattfindenden
9 öffentl. Frauen-Versammlungen